

СОВЕТ
БОЛЬШЕРУСАКОВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
КАЙБИЦКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ
ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ОЛЫ УРСАК АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

09 ноябрь 2021 ел

№ 10

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Олы Урсакавыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турында нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенң 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлдәгә 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Олы Урсакавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставынигезендә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Олы Урсакавыл жирлеге карар итте:

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы авыл Олы Урсакавыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне кушымтада каралганча расларга.
2. Настоящее Әлеге карар, әлеге карарның 1 пунктында күрсәтелгән нигезләмәнең 4 бүлегендә нигезләмәләреннән тыш, рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә, әмма 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк түгел.
3. Әлеге карарның 1 пунктында күрсәтелгән Нигезләмәнең 4 бүлегендә нигезләмәләре 2022 елның 1 мартыннан үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Олы Урсакавыл жирлеге башлыгы

Г.А.Зиннәтуллин

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Олы Урсакавыл
жирлеге Советының 2021 елның
09 нояр 10 номерлы карары
белән расланган

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Олы Урсакавыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Олы Урсакавыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен (алга таба - төзекләндерү өлкәсендә контроль) билгели.

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Олы Урсакавыл жирлеген төзекләндерү кагыйдәләренен (алга таба - төзекләндерү кагыйдәләре), социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләренен (алга таба шулай ук - мәжбүри таләпләр) юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар (алга таба - контрольдә тотыла торган затлар) үтәлеше тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә контроль Олы Урсакавыл жирлегенен Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет, жирлек) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле Башкарма комитетның вазыйфай затлары - жирлек башлыгы, шулай ук башкарма комитет секретаре (алга таба шулай ук - контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затлар). Башкарма комитетның күрсәтелгән вазыйфай затларының вазыйфай бурычларына аларның вазыйфай инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия һәм җаваплы.

1.5. Төзекләндерү, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия

Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитет Төзекләндерү кагыйдәләренең түбәндәгеләрне үз эченә алган үтәлешен тикшереп тора:

1) янәшәдәге территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

2) төзекләндерү элементларын һәм объектларын карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән:

- халыкның азмобиль төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына ирекле керүенә комачауламый торган киртәләр урнаштыру, халыкка социаль хезмәт күрсәтү;

- торақ булмаган биналарның, төзелмәләренең, корылмаларның фасадларын, биналарның, корылмаларның башка стеналарын, шулай ук төзекләндерүнең һәм жәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту;

- инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле мәгълүматны үз эченә алган махсус тамгалар, язулар эчтәлеге буенча;

- Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында һәм Төзекләндерү кагыйдәләрендә, муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртибенә туры китереп бирелә торган жир эшләрен гамәлгә ашыруга рөхсәт нигезендә жир эшләрен башкару;

- биналарга һәм аларга керү юлларына, шулай ук ишегалларына ирекле керүләренә тәмин итү, жәяүлеләрнең һәм имин жәяүлеләр хәрәкәтенә куркынычсызлыгын тәмин итү, инвалидларны һәм халыкның башка азмобильле төркемнәрен кертәп, жир эшләрен гамәлгә ашыру чорында;

- төзекләндерүнең кагыйдәләре чикләнгән транспорт чараларын газонда яисә башка яшелләндерелгән яисә рекреация территориясендә урнаштыруга юл куймау, шулай ук эксплуатацияләү, хезмәт күрсәтү яки ремонт вакытында гомуми файдаланудагы транспорт чаралары территорияләрен пычратуга юл куймау, йөкләр ташыганда яисә төзелеш майданнарыннан чыкканда (тент яисә яшеренү урыны булмау сәбәпле);

3) жирлек территориясен кышкы чорда жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен боздан һәм боз сөңгеләреннән арындыру чараларын үткәрүне дә кертәп, кардан чистарту;

4) жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, моңа карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, локальләшү, аларның учакларын юкка чыгару буенча мәжбүри таләпләр дә керә;

5) янгынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда янгың куркынычсызлыгының өстәмә таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, яңадан урнаштыру, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән кисәргә рөхсәт билеты һәм (яисә) агач һәм куакларны күчәрәп утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (кисәргә рөхсәт билеты, күчәрәп утыртуга рөхсәт) очрақларны төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән очрақларда бирелергә тиеш;

8) каты коммуналь калдыктарны саклау буенча мәжбүри таләпләр;
9) хайваннар көтү буенча мәжбүри таләпләр һәм гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм төзекләндерү кагыйдәләрендә каралган башка территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын көтүнен ярамавы турындагы таләпләр.

Башкарма комитет үз компетенцияләре чикләрендә тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләрнең үтәлешен контрольдә тотта.

1.7.Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү элементлары дигәндә декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементлары, жиһазларның һәм бизәлешнең төрле төрләре, шул исәптән биналарның, төзелешләренен, корылмаларның фасадлары, кече архитектура формалары, стационар булмаган корылмалар, территорияне төзекләндерүнең состав өлеше буларак кулланыла торган мәгълүмати щитлар һәм күрсәткечләр аңлашыла.

Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү объектлары дигәндә аларда төзекләндерүэшчәнлегә алып барыла торган төрлефункциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгатьрайоннары), гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек берләшмәләре урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, юл чатлары, төшү, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннарны йөртү өчен мәйданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Әлеге Нигезләмәдә киртәләүче жайланмалар дигәндә капкалар, калиткалар, шлагбаумнар аңлашыла, шул исәптән автомат рәвештә, һәм декоратив коймалар (коймалар).

1.8. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда бәяләү һәм идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау

2.1. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә, шул исәптән профилактик чаралар үткәрү юлы белән, контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Профилактик чаралар тикшереп торучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намуслы үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга китерергә һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә сәләтле шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү, мәжбүри таләпләрне

контрольдә тотыла торган затларга житкерү, аларны үтәү ысуллары максатларында башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткәрү контроль чараларын үткәрүгә карата өстенлекле юнәлеш булып тора.

2.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар уздырганда контроль объектлары закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы булу яки мондый зыян (зарар) китерелгәнлегә ачыкланган очракта төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат кичекмәстән контроль чаралар үткәрү турында карар кабул итү өчен жирлек башлыгына бу хакта мәгълүмат жиберә.

2.5. Төзекләндерү өлкәсендә Башкарма комитет контроль башкарганда түбәндәге профилактик чаралар төрләре үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат житкерү;
- 2) консультацияләү.

2.6. Мәгълүмат бирү Кайбыч муниципаль районы Олы Урсакавыл жирлегенә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында (алга таба жирлекнең рәсми сайты) контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлектә керү жирлек рәсми сайтының баш (төп) битеннән башкарылырга тиеш), массакуләм мәгълүмат чараларында, контрольдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булса) һәм башка рәвешләрдә урнаштырылып гамәлгә ашырылырга тиеш.

Башкарма комитет жирлекнең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә каралган белешмәләргә урнаштырырга һәм аны актуаль хәлдә тотарга тиеш.

Башкарма комитет шулай ук халыкка контроль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында гражданнар жылышларында һәм конференцияләрендә хәбәр итәргә хокуклы.

2.6. Контрольләнгүче затларны консультацияләү тикшереп торуну башкарырга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан телефон аша, видеоконференц-элементә аша, шәхсэн кабул иткәндә йә профилактик чаралар, контроль чаралар үткәрү барышында гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул итү жирлек башлыгы һәм (яисә) контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә жирлекнең рәсми сайтында урнаштырыла.

Консультация бирү түбәндәге мәсьәләләр буенча телдән яисә язма рәвештә гамәлгә ашырыла:

- 1) төзеклэндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) тикшереп торуну гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләре булган норматив хокукый актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү контроль чаралар кысаларында башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Контроль астындагы затларны телдән рәвештә консультацияләү шулай ук гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.7. Язма рәвештә консультация бирүне тикшереп торуну башкарырга вәкаләтле вазыйфай зат түбәндәге очрақларда гамәлгә ашыра:

1) контрольдә тотыла торган зат тарафыннан консультацияләү мәсьәләләре буенча язма җавап бирү турында язма запроскергән;

2) куелган сорауларга телдән җавап бирү мөмкин түгел;

3) куелган сорауларга җавап мәгълүматны өстәмә соратып алуны таләп итә.

Консультацияләүне гамәлгә ашырганда, тикшереп торуну башкарырга вәкаләтле вазыйфай зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлегенә чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Конкрет контроль чараны, вазыйфай затларның контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле карарларын һәм (яисә) гамәлләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат, контроль чараның башка катнашучылары, шулай ук экспертиза, сынаулар кысаларында уздырылган нәтиҗәләр бирелә алмый.

Тикшерүне башкарырга вәкаләтле мәгълүмат вазыйфай затка әверелгән мәгълүмат мәжбүри таләпләренә үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотыла торган затны бәяләү максатларында башкарма комитет тарафыннан файдаланыла алмый.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан консультацияләренә исәпкә алу журналы алып барыла.

Башкарма комитетка тикшерелә торган затлар һәм аларның вәкилләренен биш һәм аннан да күбрәк бертөрләрәк мөрәҗәгатьләре кәргән очракта, консультацияләү башкарма комитетының рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштыру, жирлек башлыгы яисә вәкаләтле зат тарафыннан имзаланган язма аңлату юлы белән гамәлгә ашырыла.

3. Контроль чараларны һәм контроль гамәлләренә гамәлгә ашыру

3.1. Төзеклэндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда башкарма комитет тарафыннан әлеге чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләренен түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотучы затның (аның филиалларының, вәкилләренен, аерымланган структур бүлекчәләренен) урнашу (эшчәнлек алып бару)урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, документлар таләп итү юлы белән), язма аңлатмалар, инструменталь тикшерү аша);

2)) рейд тикшерүе (тикшерү, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

3) документар тикшерү (язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, экспертиза аша);

4) күчмә тикшерү (тикшерү, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

5) мәжбүри таләпләрнең (төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турында белешмәләр жыю һәм анализлау юлы белән, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында кәргән мәгълүматларны, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларындагы мәгълүматларны, «Интернет» челтәреннән, башка һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматларны, шулай ук автомат режимда эшләүче хокук бозуларны теркәүнең техник чараларын кулланып алынган белешмәләрне, шулай ук фото-төшерү функциясе булган хокук бозуларны теркәүнең техник чараларын кулланып алынган мәгълүматларны күзәтү, кино, видеоязмалар төшерү);

б) урында тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү һәм күчмә тикшерү Башкарма комитет тарафыннан контрольдә тотучы затлар белән бәйләнешсез үткәрелә.

3.3. Әлеге Нигезләмәнең 3.1 пунктындагы 1-4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чаралар планнан тыш чаралар формасында үткәрелә.

Планнан тыш контроль чаралар бары тик прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин.

3.4. Контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән үткәрелә торган контроль чаралар үткәру өчен нигез булып тора:

1) Башкарма комитетта гражданнар һәм оешмалардан, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан килгән мәгълүматта зыян (зыян) китерү куркынычы турында яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында, шулай ук контроль чаралар үткәру нәтижәсендә, үзара бәйләнешсез контроль чараларны да кертәп, мондый белешмәләрне алу, шул исәптән контроль чараларны да кертәп, контроль чаралар үткәру нәтижәсендә, шул исәптән башка контрольлек итүче затларга карата үткәрелә торган;

2) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткәру турында күрсәтмәсе;

3) прокуратура органнарына кәргән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренә үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәру турында прокурор таләбе;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очраklarын бетерү турында күрсәтмәнең үтәлу срогы чыккан – контрольлек итүче зат тарафыннан бирелгән күрсәтмә белән бирелгән документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яки бирелгән документлар һәм белешмәләр нигезендә ачыкланган мәжбүри таләпләрне

бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаган очрақларда.

3.5.Контрольлек итүче зат белән берлектә үткәрелә торган контроль чаралар Башкарма комитетның контроль чарасы үткәрү турындагы күрсәтмәсе нигезендә үткәрелә.

3.6.Башкарма комитет карары кабул ителгән очракта, зыян (зарар) китерү яки закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы турында белешмәләр нигезендә, мондый күрсәтмә төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затның тиешле күрсәтмәсе нигезендә кабул ителә.

3.7.Тикшерелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлектән башка уздырыла торган контроль чаралар вәкаләтле затлар тарафыннан тикшереп торуну гамәлгә ашыру өчен жирлек башлыгының биреме, башкарма комитетның эш планнарындагы биреме, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очрақларда үткәрелә.

3.8.Гражданнарга, юридик затларга һәм индивидуаль эшмәкәрләргә карата контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә контрольдә тотуну башкарырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9.Төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда башкарма комитет әлеге документлар һәм (яисә) белешмәләр булган оешмалар карамагында булган башка органнардан яисә күрсәтелгән органнардан ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон рәвештә, түләүсез нигездә документлар һәм (яисә) белешмәләр ала.Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы босрыгы белән расланган документлар һәм (яисә) соратып алына торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда соратып алына торган һәм алына торган мәгълүмат исемлеге, шулай ук «Дәүләт контролен (күзәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында дәүләт контролен (күзәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 06.03.338 номерлы карары белән расланган дәүләт контроле (күзәтчелеге) төрләрен, муниципаль контроль төрләрен оештырганда һәм гамәлгә ашырганда контрольлек (яисә) белешмәләре булган башка органнардан контроль (күзәтчелек) органнары тарафыннан алына торган документларны, һәм (яисә) белешмәләрне ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек итү кысаларында бирү кагыйдәләре белән билгеләнгән.

3.10.Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, гражданин, килеп житкәндә, Башкарма комитетка контроль чарасын үткәргәндә булу мөмкинлеге булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы, шуңа бәйле рәвештә контроль чараны

уздыру индивидуаль эшкуар, гражданинның элге мөрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчәрелә (эмма 20 көннән дә артык түгел), бер үк вакытта түбәндәге шартларны үтәү дә керә:

1) контрольдә тотыла торган затның яисә аның вәкиленең булмавы төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затның контроль чарасын уздырганда мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләүгә комачауламый, шул ук вакытта контрольдә тотыла торган затның контроль чараны уздыру турында тиешенчә хәбәр ителгән булуы шарт;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) турыдан-туры куркыныч китерү яисә фактта китертү билгеләре булмау; 3) контроль чараны үткәргәндә контрольдә тотыла торган зат булмау (контрольдә тотыла торган зат авыруы, аның командировкасы һ.б.) өчен житди сәбәпләр бар.

3.11.Күчмә тикшерүне үткәру вакыты 10 эш көннән дә артмаска тиеш.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятиеләр өчен 15 сәгатьтән артмаска тиеш.

Россия Федерациясенә берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген башкаручы оешмага карата күчмә тикшерү үткәру вакыты оешманын һәр филиалы, вәкиллеге, оешманың аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12.Барлык очракларда да контроль эшләр башкаруга вәкаләтле вазыйфай затлар һәм контроль гамәлләр кылуга жәлеп ителгән затлар тарафыннан тикшерү чараларын үткәру өчен фотога төшерү, аудио - һәм видеозыма, геодезия һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио - һәм видеозыма, геодезия һәм картометрик үлчәүләр үткәру һәм элге максатлар өчен кулланылган техник чаралар турындагы мәгълүмат тикшерү чарасы нәтижәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль эш нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

3.13.Контроль чара нәтижәләренә контрольдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торгызу, вәкаләтле органнарга яисә вазыйфай затларга жаваплылыкка жәлеп итү турындагы мәсьәләне карау һәм (яисә) башкарма комитетта «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә каралган чараларны куллану өчен мәгълүмат жиберү керә.

3.14.Контроль зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Мондый чараны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеге билгеләнгән, дип күрсәтелә. Ачыкланган хокук бозулар бетерелгән очракта, актта контроль чарасын үткәру тәмамланганчы, аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка беркетеләргә тиеш. Контроль чара уздырганда тугырылган тикшерү кәгазьләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән очракта, мондый чараны уздыру тәмамланган көнне контроль чараны уздыру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чара акты контроль (күзәтчелек) чараларының Бердәм реестры аша турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң прокуратура органнарына жиберелә.

3.15. Контроль чаралар турында мәгълүмат контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан кылына торган, контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контрольдә тотыла торган затларга дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дөүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәмин итә торган инфраструктура ярдәмендә житкерү, шул исәптән «Бердәм дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дөүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба - дөүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яисә) региональ дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Контрольләшүче зат булган эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган граждан контроль астындагы затның электрон почтасы адресына документлар алу кирәклегенә турында хәбәрнамә юллаган очракта яисә башкарма комитетның контрольдә тотыла торган затның электрон почтасы адресы турында белешмәләр булмаса һәм аңа документларны дөүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша электрон рәвештә юллау мөмкинлегенә (әгәр затның бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын узган тәмамланмаган очракта) юлы белән тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан башкарылган эшләр турында хәбәр итә. Күрсәтелгән граждан документларны кәгазь чыганакта жиберергә хокуклы.

Контрольдә торучы затка контрольне, гамәлләрне һәм кабул ителә торган карарларны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар турында хәбәр итү, документлар һәм белешмәләр жиберү, шул исәптән кәгазь чыганакта, контрольдә тотыла торган затка электрон рәвештә мәгълүмат бирү мөмкин булмаган очракта яисә соратып алына торган заттан соратып алына торган затка мәгълүмат бирү мөмкин булмаган очракта, гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.17. Контроль чара уздырганда мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән банк чаралар үткәргә хокуклы.

3.18. Контроль чара үткәргәндә контрольлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә Башкарма комитет (контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай зат) тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, түбәндәгеләргә бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң, контрольлек итүче затка ачыкланган житешсезлекләргә бетерү турында, аларны бетерү һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча чаралар үткөрү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон саклана торган кыйммәтләргә зыян(зарар) китерүне булдырмау яисә аны туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә һәм гражданнарны, оешмаларны закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы булу һәм аны булдырмау ысуллары турында мәгълүмат житкерү буенча, контроль чараны үткәргәндә гражданның, төзекләндерү өлкәсендә контроль объектына ия булган һәм (яисә) файдаланыла торган оешманың эшчәнлеген закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерә торган зыян яки мондый зыян (зарар) китерелгән очракта, аны булдырмау ысуллары булу турында мәгълүмат житкерергә;

3) контроль чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә, тиешле мәгълүматны дәүләт органына жиберергә;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне тикшереп тору, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булганнарны булдырмау, күрсәтмәне үтәмәгәндә билгеләнгән срокларда, эгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәләргә мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, аның үтәлешен тәмин итү чараларын күрергә;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча рекомендацияләр бирү, башка чаралар үткөрү турындагы мәсьәләне карарга.

3.19. Контрольлек итүче вазыйфай затлар, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданның белән билгеләнгән тәртиптә хезмәттәшлек итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контроль чара үткөрү барышында Россия Федерациясе законнары тарафыннан административ һәм башка жаваплылык каралган закон таләпләрен бозуны контрольдә тоту кысаларында тикшерү чарасы үткәрелгән очракта, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булуы турында мәгълүмат күрсәтелә. Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфай затлар әлегә актың күчәрмәсен тиешле жаваплылыкка тартуга вәкаләтле хакимият органына юллайлар.

3.20. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикәятчеләрне судка кадәр бирү тәртибе кулланылмый.

4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

4.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген һәм нәтижәләлеген бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм

муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.2. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр жирлек Советы тарафыннан раслана.

Төзеклөндөрү өлкөсөндө муниципаль контроль
турында нигезлэмөгө
1 нче кушымта

Муниципаль төзеклөндөрү өлкөсөндө
мәжбүри талөплөрне бозу
КУРКЫНЫЧЫ ИНДИКАТОРЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Төзеклөндөрү өлкөсөндө муниципаль контрольне гамэлгө ашырганда мәжбүри талөплөрне бозу куркынычы индикаторлары булып түбөндөгөлөр тора:

1. Жирлекнең төзеклөндөрү кагыйдөлөрөн бозу билгелөрөн ачыклау.
2. Федераль законнарда һәм Россия Федерациясөнең башка норматив хокукый актларында, законнарда һәм Россия Федерациясе субъектларының инвалидлар өчен үтемлекне тээмин итү максатларында чыгарылган законнары һәм башка норматив хокукый актларында билгелөнгөн социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларының һәм күрсөтелө торган хөзмөтлөрнең инвалидлар өчен үтемлеген тээмин итүгө карата мәжбүри талөплөрне бозу билгелөрөн ачыклау.
3. Дөүлөт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарө органнарыннан, юридик затлардан, ижтимагый берлөшмөлөрдөн, шөхси эшмөкөрлөрдөн, гражданнырдан, массакулөм мөгълүмат чараларыннан мәжбүри талөплөрне бозу һәм (яисө) закон тарафыннан саклана торган кыйммөтлөргө зыян китерү куркынычы булу турында хөбөр итө ала торган мөгълүматлар килүө.
4. Контроль чара нөтижөлөрө буенча бирелгөн мәжбүри талөплөрне бозуларны бетерү турында күрсөтмөнөң билгелөнгөн срукта үтөлөшө турында мөгълүмат булмау.

Төзеклөндөрү өлкөсөндө муниципаль контроль
турында нигезлөмөгө
2 нче кушымта

Төзеклөндөрү өлкөсөндө муниципаль контрольнен
ТӨП КҮРСӨТКЕЧЛӨРӨ
һәм аларның максатчан күрсөткөчлөрө, индикатив күрсөткөчлөр

1.Төзеклөндөрү өлкөсөндө муниципаль контрольнен төп күрсөткөчлөрө һәм аларның максатчан күрсөткөчлөрө:

Төп күрсөткөчлөр	Максатчан күрсөткөчлөр (%)
Мәжбүри таләпләрне бозуның ачыкланган санынан юкка чыгарылган очрактары өлөшө	70-80
Контроль органнарның һәм (яисә) аның вазыйфаи затларының контроль чаралар үткәргәндә гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата алынган шикаятьләрнең гомуми санынан контроль чаралар уздырганда нигезлөнгән шикаятьләр өлөшө	0
Нәтижәләр буенча кабул ителгән карарлар суд тарафынан юкка чыгарылган контроль чаралар, карарларның гомуми санынан өлөшө	0

2.Төзеклөндөрү өлкөсөндө муниципаль контроль өлкөсөндө индикатив күрсөткөчлөр:

1) муниципаль контроль органына кергән мәжбүри таләпләрне бозу турында граждандар һәм оешмалардан килгән мөрәжәгатлар саны (3);

2) муниципаль контроль органы тарафынан планнан тыш тикшерү чаралары саны (3);

3) муниципаль контроль органы тарафынан планнан тыш тикшерү чарасын үткөрүнө килештерү турында прокуратура органнары тарафынан кабул ителгән карарлар саны (3);

4) муниципаль контроль органы тарафынан мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган сан (3);

5) мәжбүри таләпләрне бозуларның бетерелгән саны (3);

6) контроль чарасы актына карата кергән каршылыктар саны (0);

7) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында муниципаль контроль органы тарафыннан бирелгән күрсәтмәләрнең саны (3).